

Teelt van veldbonen en soja mogelijk alternatief voor import

Hoogwaardig eiwit oogsten van eigen bodem

De import van soja staat maatschappelijk steeds meer ter discussie. De belangstelling voor alternatieven groeit. Agrifirm ziet op termijn kansen voor de inlandse sojateelt en het praktijknetwerk 'Eiwitrijk voeren van eigen bodem' onderzoekt de mogelijkheden van veldbonen.

tekst **Wichert Koopman**

De zoektocht naar gewassen die de Nederlandse melkveehouderij kunnen voorzien van hoogwaardig eiwit van eigen bodem is niet nieuw.

Tot nu toe stond een te laag economisch rendement van de teelt toepassing op praktischschaal echter steeds in de weg. Maar tijden veranderen. Teelttechniek

en veredeling zijn verder ontwikkeld, eiwitprijzen lopen op en de grootschalige import van sojaproducten uit Zuid-Amerika staat ter discussie.

'We zien in Europa een toenemende weerstand tegen de import van niet duurzaam geteelde soja en een groeiende interesse voor het sluiten van kringlopen in de eigen regio', vertelt Ruud Tijssens, directeur corporate affairs bij Agrifirm. De coöperatie ziet twee sporen om aan de kritiek vanuit de maatschappij tegemoet te komen. 'Enerzijds zetten we in op het verduurzamen van de soja-import, resulterend in een volledig gecertificeerde keten in 2015. Anderzijds kijken we naar alternatieven.'

Soja is een vlinderbloemig gewas dat zelf zorgt voor de stikstofvoorziening

Vochthoudende zandgronden

Het onderzoek van Agrifirm was de afgelopen twee jaar vooral gericht op het vinden van geschikte rassen. In samenwerking met een veredelingsbedrijf wordt gekeken naar lijnen die vroeg rijp zijn en daardoor interessant voor het relatief korte groeiseizoen in Nederland. Bij PPO in Vredepeel ligt een rassenvergelijkingproef. Een eerste ras staat inmiddels officieel op de rassenlijst.

Volgend jaar hoopt de coöperatie meer ervaring op te doen met de teelt als praktijkproeven worden ingezaaid bij boeren. Vooralsnog blijven de opbrengsten van soja in Nederland steken op zo'n 3,5 ton per hectare. Vijf ton is volgens de betrokken onderzoekers echter haalbaar. Tijssens ziet voor de teelt van soja op termijn vooral kansen voor akkerbouwers. Soja zou met name kunnen passen in het bouwplan op goed vochthoudende zand- en lössgronden. Het vlinderbloemige gewas zorgt zelf voor de stikstof-

voorziening en het levert een positieve bijdrage aan de structuur van de grond. Ook melkveehouders volgen de experimenten echter met interesse. Zelf hoogwaardig eiwit telen in de vorm van soja kan een belangrijke bijdrage leveren aan het vervangen van andere eiwitbronnen.

Aanpak als akkerbouwer

In Zuidwest-Nederland is het praktijknetwerk 'Eiwitrijk voeren van eigen bodem' op zoek naar mogelijkheden om op het eigen bedrijf hoogwaardig eiwit te telen. Aanvankelijk keken de veehouders naar gewassen zoals erwten, lupinen en veldbonen, maar ook naar grasklaver en nieuwe grasmengsels. Concreet resultaat van dit project is onder andere een drietal teelthandleidingen voor lupinen, klaver en veldbonen.

Een vervolg van het netwerkproject richt zich dit jaar volledig op het optimaliseren van de teelt en vervoeding van veldbonen. Een voederwaardeanalyse uit 2011 toont aan waartoe het gewas in staat is: 1171 vem, 284 ruw eiwit en 129 dve. Op basis van deze cijfers is een voederwaardeberekening gemaakt die is vergeleken met die van tarwe, gras en mais. Bij een opbrengst van 6800 kilo per hectare kan met veldbonen een hoger salo worden behaald dan met tarwe. Aan de saldo's van gras en mais kan het krachtvoergewas echter niet tippen. Overigens kan de opbrengst van jaar tot jaar behoorlijk variëren. Dit jaar werd op proefvelden – die in samenwerking met Agrifirm waren aangelegd in Zevenbergschen Hoek – gemiddeld iets meer dan 6 ton bonen geoogst.

'We zijn nog volop bezig met het optimaliseren van de teelt', vertelt Janneke Straver-van der Schans van DLV, die als netwerkbegeleider bij het project betrokken is. Zo zijn in Zevenbergschen Hoek drie verschillende rassen vergeleken bij twee verschillende zaaizaadhoevelheden en zes verschillende bemestingen. De proef is aangelegd in samenwerking met de firma's Van Iperen en Limagrain. 'We hebben nog veel vragen', geeft Straver aan. 'Zo zijn we benieuwd of kleinere bonen meer eiwit bevatten dan grotere bonen en – als dat zo is – hoe je de grootte van de boon als teler kunt beïnvloeden.'

Overigens is het de deelnemers van het netwerk al duidelijk geworden dat de teelt van veldbonen veel vakmanschap vraagt. Een akkerbouwmatige aanpak is nodig voor een goed resultaat. Daarmee is succesvol hoogwaardig eiwit telen niet voor elke veehouder weggelegd. |

Er is toenemende weerstand merkbaar tegen de import van niet duurzaam geteelde soja